

GUIA SOBRE ELS USOS LINGÜÍSTICS ORALS NO DOCENTS A LA URV

**UNIVERSITAT
ROVIRA i VIRGILI**

Edita

Comissió de Política Lingüística
de la Universitat Rovira i Virgili

Abril de 2026

<http://www.llengues.urv.cat>

ÍNDEX

1. Introducció	4
2. Marc sociolingüístic	5
2.1. Legislació lingüística	5
2.2. Política lingüística universitària	6
2.3. Aspectes sociolingüístics dels usos orals	7
a) Norma de convergència a la llengua dominant	7
b) Valor de la llengua catalana	8
c) Coneixement i intercomprensió.	9
3. Criteris generals per als usos lingüístics orals no docents	10
3.1. Atenció oral al públic	10
3.2. Actes públics.	12
3.3. Reunions d'òrgans i unitats	12
4. Recursos	13
4.1. Formació específica	13
4.2. Assessorament personal.	13

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta guia pretén informar el personal de la Universitat Rovira i Virgili (URV) sobre la política lingüística de la institució i, més concretament, sobre els criteris en relació amb l'ús oral del català en l'àmbit institucional no docent.

Amb aquesta finalitat, el document descriu primer el marc sociolingüístic d'aquest ús, amb referències a la legislació lingüística, a la política lingüística universitària i a aspectes sociolingüístics, i presenta després uns criteris generals per a cada àmbit d'ús oral a la Universitat, amb alguns recursos.

L'elaboració de la guia és una acció del [Pla d'enfortiment del català en els usos institucionals de la URV](#) (PECUI, 2025), en desenvolupament del [Pla de política lingüística de la URV per al 2023-2026](#). El document, a més, dona continuïtat a la sèrie iniciada per la [Guia sobre la llengua de docència a la URV](#) (2024).

Finalment, cal esmentar que el document ha estat aprovat per la Comissió de Política Lingüística (23 de març de 2026) i per l'Equip de Govern de la URV (24 de març de 2026).

2. MARC SOCIOLINGÜÍSTIC

2.1. Legislació lingüística

El marc legal lingüístic a la URV ve determinat principalment per l'Estatut d'autonomia de Catalunya (EAC); la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística (LPL); la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya (LUC); la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari (LOSU), i l'Estatut de la URV (EURV).

Aquest marc estableix que:

- a) La llengua pròpia de Catalunya és el català. Com a tal, el català és la llengua d'ús normal de les administracions públiques (EA, art. 6.1).
- b) El català és la llengua pròpia de les universitats de Catalunya i, per tant, és la llengua d'ús normal de llurs activitats (EURV, art. 9.1; LUC, art. 6.1).
- c) El català és la llengua oficial de les universitats de Catalunya, com també ho és el castellà (LUC, art. 6.2; LPL, art. 3).
- d) La Generalitat, les administracions locals i les altres corporacions públiques de Catalunya, les institucions i les empreses que en depenen i els concessionaris de llurs serveis han d'emprar el català en llurs actuacions internes i en la relació entre ells. També l'han d'emprar normalment en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, sens perjudici del dret dels ciutadans i ciutadanes a rebre-les en castellà, si ho demanen (LPL, art. 9).
- e) En el marc de la Llei 1/1998, del 7 de gener, de política lingüística, el Govern i les universitats, en l'àmbit de llurs respectives competències, han d'estimular el coneixement i l'ús del català en tots els àmbits de l'activitat universitària i fomentar-ne l'aprenentatge entre tots els membres de la comunitat universitària (LUC, art. 6.3).

- f) Les universitats han de fomentar l'ús de les llengües oficials dels seus territoris i facilitar-ne el coneixement i l'ús, i han de desenvolupar plans específics per a aquesta finalitat (LOSU, art. 2, 11 i 20).

El marc normatiu disposa que el català és la llengua pròpia i d'ús normal a les universitats catalanes, també en l'àmbit oral.

2.2. Política lingüística universitària

D'aquest marc es deriva l'objectiu principal de la política lingüística universitària: **fer plenament efectiu l'ús del català** com a llengua pròpia de les universitats de Catalunya i com a llengua d'ús normal de llurs activitats.

L'altre gran objectiu lingüístic del sistema universitari català és promoure el coneixement de terceres llengües entre la comunitat universitària i fomentar el plurilingüisme.

Davant el procés de minorització que pateix la llengua catalana al seu territori històric, la URV aposta per complir de manera efectiva el marc legal lingüístic i actuar amb responsabilitat social, d'acord amb els principis de sostenibilitat i de justícia lingüístiques.

En aquest sentit, i en la línia del que estableix el [Document marc de distribució funcional de llengües a la URV](#) (2019), la Universitat treballa per atorgar al català àmbits de seguretat, en els quals el seu ús normal quedi garantit.

La política lingüística universitària té com a objectiu fer plenament efectiu l'ús del català com a llengua pròpia de les universitats de Catalunya i com a llengua d'ús normal de llurs activitats, també en l'àmbit oral.

2.3. Aspectes sociolingüístics dels usos orals

A més del compliment del marc legal i de l'alineament amb els objectius de política lingüística universitària, hi ha altres aspectes sociolingüístics que cal tenir en compte a l'hora de tractar els usos lingüístics institucionals orals.

a) Norma de convergència a la llengua dominant

La *norma de convergència a la llengua dominant* és el terme sociolingüístic que designa l'hàbit social que tenen molts parlants de llengües minoritzades de convergir a la llengua considerada dominant.¹

Així, doncs, molts catalanoparlants (vora el 80% segons algunes enquestes²) canvien al castellà quan interactuen amb una persona que els parla en aquesta llengua, malgrat que aquesta persona ja entén el català (o fins i tot el sap parlar).³ Segons els experts, aquesta conducta lingüística és actualment un factor rellevant de minorització de la llengua catalana:

En aquest sentit, la vigència de la norma de convergència lingüística, que és l'adaptació a la llengua de l'interlocutor, privilegia la llengua castellana i, alhora, contribueix a invisibilitzar la catalana. La modificació d'aquest capteniment comunicatiu, molt instal·lat encara en el col·lectiu de llengua inicial i d'identificació catalanoparlant, milloraria sensiblement la presència de la llengua catalana en el paisatge lingüístic.⁴

---

1. El català no és una llengua minoritària (perquè té uns 10 milions de parlants), però sí que és una llengua minoritzada, això és, una llengua que ha perdut àmbits d'ús al seu territori històric per causes externes de base política.

2. InformeCAT 2021 de Plataforma per la Llengua.

3. A Catalunya la norma de convergència al castellà es va generalitzar durant el franquisme, en un context de repressió de la llengua catalana, i després s'ha mantingut com un hàbit social marcat per la diglòssia, que opera sovint de manera automàtica i inconscient.

4. PRADILLA, Miquel Àngel; MARÍ, Isidor (coord.). *Un marc igualitari per a la llengua catalana. Informe acadèmic per al Pacte Nacional per la Llengua*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2022 (p. 31).

Quan el personal de la URV exerceix les seves funcions, actua en nom de la institució. Per això és pertinent que procedeixi d'acord amb els objectius de la Universitat i el marc legal vigent en matèria lingüística. És en aquesta línia que cal adoptar hàbits més favorables a la llengua catalana i, per tant, evitar la norma de convergència quan l'usuari ja entén el català.

b) Valor de la llengua catalana

Malauradament, hi ha el prejudici prou estès que el català és una llengua poc coneguda i que no s'ha de fer servir en segons quins contextos perquè no és tan vàlida com d'altres. Aquesta és una creença vehiculada per ideologies lingüístiques que pretenen subordinar la llengua catalana. Ben lluny d'això, el català té una gran potència i un enorme potencial.⁵

D'altra banda, hi ha dades que vinculen de manera clara la competència en català amb l'ocupabilitat.⁶ En aquest sentit, si volem ciutadans amb igualtat d'oportunitats, és bàsic que tinguin una alta competència en les dues llengües oficials, i no només en una.

---

5. La llengua catalana la parlen més de 10 milions de persones (en nombre de parlants, és la 17 de la Unió Europea i és entre les 100 més parlades d'entre les 7.000 que hi ha al món), es parla en 4 estats com a llengua pròpia, té una gran presència en l'àmbit digital, es compta entre el centenar de llengües acadèmiques del món (les utilitzades com a vehicle de docència universitària i de transmissió del coneixement científic) i l'últim baròmetre de llengües del ministeri de cultura francès la situa com la dotzena llengua més influent del món. És, doncs, una llengua per compartir (no per amagar), que ha fet aportacions rellevants al pensament i a la cultura universals, i que s'ha mantingut al territori on va néixer fa més de mil anys, malgrat les reiterades prohibicions de què ha estat objecte i malgrat que l'actual marc polític encara no garanteixi per als seus parlants la igualtat lingüística.

6. InformeCat 2019 de Plataforma per la Llengua.

c) Coneixement i intercomprensió

Segons l'última enquesta oficial (2023),⁷ el 93,4% de la població de Catalunya entén el català i el 80,4% el sap parlar (al Camp de Tarragona els índexs són, respectivament, del 92,7% i el 81,4%, i a les Terres de l'Ebre, del 95,6% i el 87,6%).

Els estudiants universitaris que provenen de fora del domini lingüístic (de nou accés o de mobilitat entrant) tenen a disposició formació (gratuïta en el nivell inicial) per aprendre català, a més d'un programa d'acollida lingüística amb activitats culturals i parelles lingüístiques per practicar la llengua.

A més, la proximitat entre les llengües romàniques fa que l'estudiant que ja en coneix una pugui adquirir en poc temps la competència (especialment passiva) en català.

D'acord amb el marc legal i els objectius de política lingüística, cal evitar la norma de convergència quan l'usuari ja entén el català.

---

7. Enquesta d'usos lingüístics de la població 2023 de la Generalitat de Catalunya.

3. CRITERIS GENERALS PER ALS USOS LINGÜÍSTICS ORALS NO DOCENTS

A continuació es descriuen uns criteris generals per als usos institucionals en l'àmbit oral a la URV.

3.1. Atenció oral al públic

De manera general, l'atenció oral al públic es du a terme en català, com a llengua pròpia i d'ús normal a la URV. Més en concret, aquests són els aspectes que cal tenir en compte:

1. **L'atenció s'inicia per defecte en català.** També es fa servir aquesta llengua d'entrada quan s'adverteix que l'usuari:
  - a. fa servir una altra llengua
  - b. és una persona racialitzada (malgrat el prejudici estès de no parlar-hi en català)
2. **L'atenció es manté en català,** també quan l'usuari continua la conversa en castellà.
3. **L'atenció es passa al castellà quan l'usuari ho demana** o diu que no entén el català.
  - a. També es passa a l'anglès (o un altre idioma) si l'usuari ho demana i es té prou competència en aquesta llengua.

L'atenció telefònica es regeix per aquests mateixos criteris.

Recursos comunicatius

És possible que hi hagi usuaris que estiguin aprenent el català i encara el parlin amb dificultat (o bé que no l'entenguin al cent per cent). En aquests casos, és recomanable fer servir amb naturalitat aquests recursos comunicatius, si es considera necessari:

- Fer servir un llenguatge senzill.
- Parlar amb claredat i més a poc a poc.
- Repetir paraules o frases si cal.
- Reforçar la comunicació amb gestos (o imatges).
- Traduir paraules clau en una llengua que domini més l'usuari.
- Alternar l'atenció amb frases en una llengua que domini més l'usuari.

3.2. Actes públics

De manera general, els actes públics que organitza la URV dins el domini lingüístic⁸ es duen a terme en català.

En aquesta línia, el català és la llengua normalment utilitzada en:

- Les activitats de divulgació científica adreçades a la població (com ara rutes, tallers, conferències o xerrades).
  - D'acord amb els principis de transparència i seguretat lingüístiques, la llengua anunciada de l'acte no es modifica, i es manté el català quan es respon a tot l'auditori preguntes que algú pugui formular en una altra llengua.
- Les formacions del PTGAS i del PDI.
- Les intervencions dels representants de la URV en actes institucionals o socials (com per exemple les jornades d'acollida d'estudiants, les investidures de doctorats honoris causa, les inauguracions de cursos o els actes de graduació, malgrat que també hi assisteixin persones provinents de fora del domini lingüístic).
- Les intervencions dels representants institucionals en actes d'obertura o clausura de congressos científics.
- Les intervencions de les persones que representen la URV en actes públics d'altres organitzacions que tenen lloc dins el domini lingüístic.

3.3. Reunions d'òrgans i unitats

De manera general, les reunions d'òrgans i unitats de la URV (reunions d'òrgans formalment constituïts o reunions de treball) es duen a terme en català.

Per tant, les persones que condueixen aquestes reunions fan servir normalment el català, i el fet que algú no hi intervingui en aquesta llengua no ha de provocar que els altres membres de la reunió deixin d'utilitzar-la.

---

8. S'entén per domini lingüístic els territoris on es parla català com a llengua pròpia: Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, la Franja d'Aragó, Andorra i la Catalunya Nord.

4. RECURSOS

4.1. Formació específica

El Servei Lingüístic i de Publicacions de la URV posa a disposició del PTGAS i del PDI l'acció formativa MantincCat. Taller sobre Hàbits Lingüístics, que s'ofereix dins els plans de formació respectius.

Aquesta formació, de caràcter presencial, promou l'adopció d'hàbits lingüístics favorables al català que contribueixin a augmentar-ne l'ús a la Universitat. Així, facilita als participants continguts, recursos i espais de pràctica d'ús per al manteniment del català en la interacció oral.

4.2. Assessorament personal

La Comissió de Política Lingüística de la URV ofereix el [canal de drets lingüístics](#). A través d'aquest formulari en línia, els membres del PTGAS o del PDI poden plantejar consultes específiques sobre els usos institucionals orals a la Universitat (també hi poden fer arribar queixes i suggeriments sobre aquest aspecte).

Des de la Comissió s'atén personalment qualsevol dubte o necessitat que es formuli sobre l'ús oral del català en l'atenció al públic, en actes o en reunions.

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI
Comissió de Política Lingüística